

TERVETULOA HAKU JA RAUNIO –HARJOITUKSIIN!

Mikä on hakukoira?

Hakukoira etsii ilmavainulla metsään tai raunioille piiloutuneita henkilöitä (maalimiehiä). Koira ilmaisee löytämänsä ihmisen haukkumalla tai rullalla. Löydettyään maalimiehen haukkuva koira jää haukkumaan maalimiehen luokse ja ohjaaja tulee paikalle. Rullakoira puolestaan tuo kaulassaan roikkuvan rullan ohjaajalle, joka kytkee koiran liinaan, minkä jälkeen koira vie ohjaajan maalimiehelle.

Ylläolevassa kuvassa koira ilmaisee maalimiehen haukkuen.

Oikealla koira tuomassa rullaa maalimieheltä ohjaajalle.

Yleistä:

- Vantaan Pelastuskoirat ry (VAPE) järjestää hakukoulutuksia pääkaupunkiseudun ja lähialueiden metsissä. Rauniokoulutusta VAPE järjestää Korson raunioradalla.
- Yleensä harjoitukset ovat viikonloppuna tai arki-iltaisina ja ne kestävät ryhmän koosta ja koirien tasosta riippuen useita tunteja. Harjoituksissa on oltava alusta loppuun asti, jotta kaikille koirille riittää etsittäviä. Jos pääset paikalle myöhemmin tai joudut lähtemään aikaisemmin, sovi siitä ennen treenejä koulutusohjaajan ja muun ryhmän kanssa.

- Saat kävellä metsässä tai kiipeillä raunioilla useita tunteja, joten tukevat kengät ovat välttämättömyys. Pääset myös mielenkiintoisiin ja vähemmän siisteihin paikkoihin piiloon, joten ihan pyhävaatteissa harjoitukseen ei kannata tulla. Huomaa, että hakukoirat työskentelevät myös vesisateella, joten pukeudu sään mukaan.
- Jos et pääse lainkaan harjoitukseen, ilmoita siitä hyvissä ajoin koulutus-ohjaajallesi. Koirakko, joka on ollut kolme kertaa pois treeneistä ilmoittamatta, menettää paikkansa ryhmässä.
- Jokaisen ryhmän koiramäärä katsotaan ryhmäkohtaisesti. Pyrimme pitämään ryhmät kohtuullisen pieninä, jolloin jokaiseen koiraan voidaan keskittyä riittävästi.

- Jos ryhmäkoot täyttyvät, Vantaan Pelastuskoirat Ry:n jäsenet huomioidaan ennen muita.
- Harjoituksissa treenataan vain yksi koira per ohjaaja. Toisen koiran voi treenata yleisten treenien lopuksi, jos maalimiehiä löytyy, mutta ketään ei velvoiteta jäämään maalimieheksi.
- Ns. hälyryhmän jäsen voi aina treenata myös mahdollista nuorempaa koiraansa.
- Sairas koira ei harjoittele.
- Juoksuiset nartut harjoittelevat yleensä viimeiseksi. Kantava narttu ei harjoittele 30 vrk ennen synnytystä, eikä 42 vrk synnytyksen jälkeen.
- Huolehdi koirasi (ja itsesi) rokotuksista.
- Huolehdi koirasi vakuutuksesta.

- Kerro oman turvallisuutesi vuoksi koulutusohjaajallesi, jos sinulla on jokin sairaus, esim. epilepsia tai diabetes, jotta voimme parhaiten auttaa sinua tarvittaessa.

Ennen haku ja raunio -harjoituksia:

- Ulkoiluta koirasi hyvin
- Älä ruoki koiraa pariin tuntiin ennen treenejä
- Tutki harjoituspäiväkirjaasi ja suunnittele harjoitus koirallesi

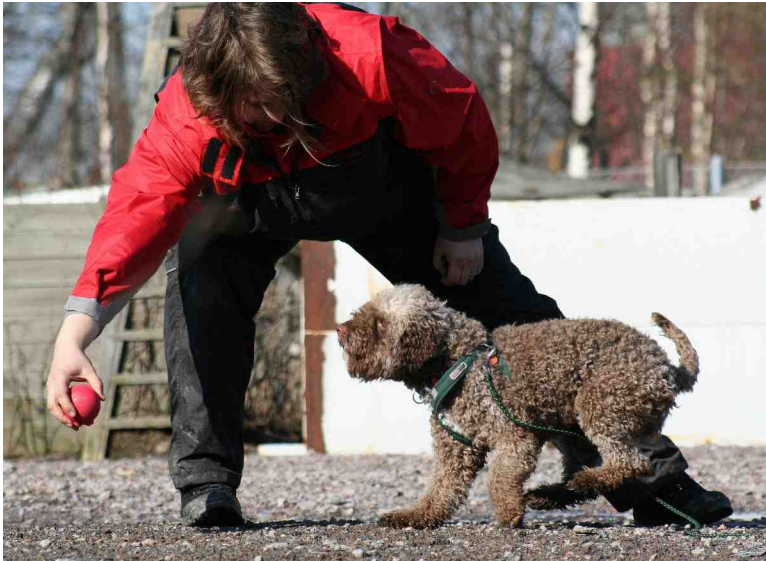
Ota mukaan treeneihin:

- Radiopuhelin, jolla pidämme hakumetsässä yhteyttä maalimiesten ja keskilinjan välillä. Myös raunioradalla radiopuhelimia voidaan käyttää.
- Koiralle liivit (haussa), rulla, liina yms.
- Vettä itselle ja koiralle
- Koirallesi motivointivälineitä, kuten makupaloja ja/tai leluja (rätti, patukka, pallo)
- Treenisuunnitelma (päässä tai paperilla)
- Istuinalusta
- Sopiva vaatetus
- Kyypakkaus ja ensiapuvälineet (mm. haavanpuhdistusaine, sidontatarpeita)

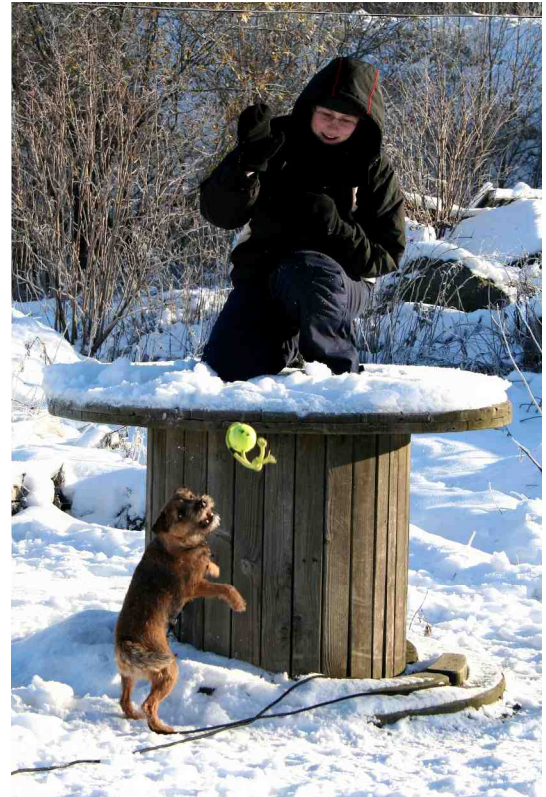

Harjoituksissa:

- Tarjoudu maalimieheksi ja kuuntele ohjeet tarkasti ja noudata niitä.
- Osallistu aktiivisesti harjoituksiin, kysele ja kommentoi.

Pelastuskoiraharrastus on "joukkuelaji", jossa kaikki ryhmänjäsenet panostavat toistensa koirien kouluttamiseen.

- Seuraa muiden koirien harjoituksia, samalla saat vinkkejä myös oman koirasi kouluttamiseen (maalimiehet kouluttavat koirasi, joten sinun on puolestasi tehtävä vastaava palvelus muille).

- Käy läpi harjoitussuunnitelmasi koulutusohjaajan kanssa.
- Koiran harjoituksen on yleensä loputtava silloin, kun sillä on vielä kivaa. Nuorille koirille harjoitus voi tämän vuoksi olla hyvinkin lyhyt.

- Huolehdi, että koirallasi on autossa mukavat oltavat (riittävästi vettä ja sopiva lämpötila). Kukin koira on radalla vain noin 10-20 min. Suurimman osan harjoitusajasta se joutuu odottelemaan autossa.
- Kuuntele maalimiesten kommentit treeneistä. Jos maalimies ei huomaa kertoa kommentteja tai haluat tarkennusta, kysy niitä.
- Koirasi treenin jälkeen vie koira autoon ja huolehdi, että sillä on mukavat oltavat.
- Tarkasta koirasi tassut ja puhdistu mahdolliset haavat tai naarmut.

Kotona haku ja raunio -harjoitusten jälkeen kirjoita harjoituspäiväkirjaan:

- päivämäärä ja kellonaika
- sääolot
- tuulen suunta
- millainen harjoitus koirallesi tehtiin

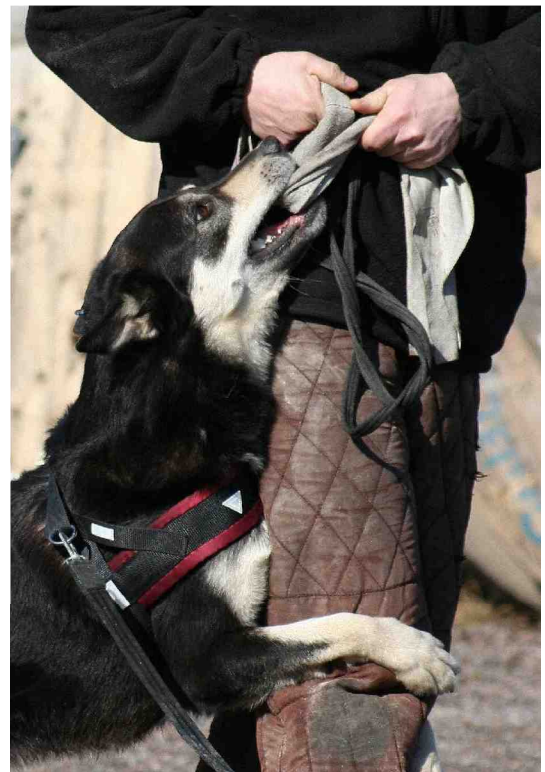
- millaisia maalimiehiä oli ja kuinka monta
- millaisia piiloja oli
- miten harjoitus meni
- miten itse toimit
- mitä voitaisiin kokeilla seuraavalla kerralla

Maalimiestyöskentely

- Maalimieheksi kutsutaan henkilöä (joka nykyään on kyllä useammin nainen kuin mies), jonka koira etsii ja löytää. Maalimies voi aiheuttaa koiralle vahingon, jonka korjaamiseen voi kulua hyvin pitkä aika (esim. koiran säikäyttäminen tai makupalojen rohuamisen salliminen). Tämän vuoksi maalimiehellä on suuri vastuu koiran kouluttamisessa.
- Jokaiselle koiralle annetaan aina hieman erilaiset ohjeet, joten voit saada ohjeita esim:
  - mihin piiloon menet
  - missä asennossa olet (kyykässä, makaamassa, seisomassa..)
  - kehitko koiraa suullisesti heti, kun se tulee vai oletko hiljaa
  - mikä on koiran palkka: makkara, patukkaleikki, kehit vai ei mitään
  - palkataanko heti, kun koira tulee vai ilmaisun jälkeen vai kehumisen jälkeen vai vasta, kun ohjaaja antaa luvan
  - annetaanko makkara yksi kerrallaan vai kaikki yhtä aikaa, odotetaanko ilmaisua makkaroitten välillä
  - miten ja kuinka pitkään leikitään
  - kuinka pitkä ilmaisun on oltava
  - tuotko koiran pois piilolta vai tuleeko ohjaaja piilolle

Maalimiehen on osattava muuntaa koiran tarpeiden mukaan. Yläkuvassa koira nautiskelee maalimiehen tarjoamista nameista, oikealla palkka on puolestaan räätileikki.

- Jos et ymmärtänyt ohjeita, pyydä selvennys ennen kuin menet piiloon.

Hyvän maalimiesmotivaation luonti on pelastuskoiran koulutuksen perusta.

- Jos pelkää jotain koira, kerro asiasta.
- Piilolla maalimies *ei saa* katsoa koira silmiin, nousta nopeasti pystyyn, huutaa mitään piilolta (ellei ääniapua erikseen ole pyydetty), nousta ylös piilosta ennen kuin koira on löytänyt (poikkeuksena haamut)
- Makupaloja ei saa tipautella maahan. Maasta löytyvät namit saattavat häiritä seuraavia koiria.
- Kerro, mitä piilolla tapahtui:
  - miten koira käyttäytyi sinut löydettyään
  - koskiko koira sinuun
  - alkoiko haukuilmaisu heti tai miten koira otti rullan
  - mistä mahdolliset ilmaisun katkokset ehkä johtuivat
  - tapahtuiko piilolla muuta mainitsemisen arvoista tai tavallisesta poikkeavaa

Hieman hakuun ja raunioille liittyvää sanastoa

- Tallattu alue:

Etsintäalue voidaan tallata ennen treenien alkua, eli kävellään alueella edestakaisin, jotta koirat eivät voisi jäljestää maalimiehen luo.

- Keskilinja:

Hakualueen keskellä oleva linja/polku, jolta koira lähetetään etsimään. Raunioilla ei käytössä keskilinjaa, vaan liikkuminen on vapaampaa.

- PK- Liivit (tms.):

Koiralle puettavat tunnusliivit, jotka ovat sen päällä etsinnän aikana metsässä. Raunioilla liivejä ei käytetä (toisin kuin kuvassa).

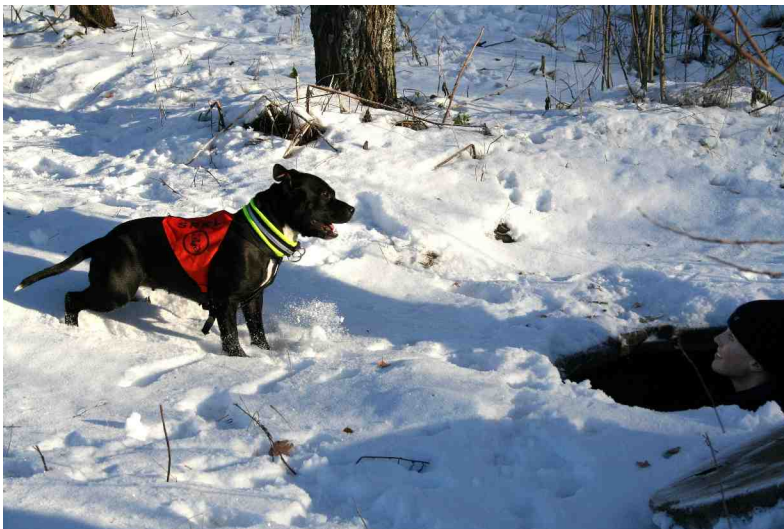

- Ilmaisuu:

Tapa, jolla koira ilmaisee löytäneensä maalimiehen (haukku tai rulla).

- Pisto:

Koira lähetetään keskilinjalta ja se etenee noin 50 m ja kääntyy keskilinjaa etenemissuuntaan noin 20 m. Tämän jälkeen se palaa suoraan noin 20 m keskilinjaa edenneen ohjaajan luokse. Tyhjässä pistossa ei ole maalimiestä. Jos koira löytää pistolla maalimiehen se tietysti ilmaisee sen ohjaajalle. Rauniolla koira voi myös lähettää pistoille, mutta usein liikkuminen vapaamuotoisempaa.

- Haamu:

Maalimies on jo piilossa, kun koira tulee keskilinjalle. Maalimies nousee seisomaan ja esim. heiluttaa käsiään. Maalimies painuu takaisin piiloon, kun koira on huomannut hänet.

- Valmis piilo:

Koiralle ei anneta mitään apuja, vaan maalimies on valmiiksi piilossa

- Umpipiilo:

Maalimies on kokonaan piilossa esim pressun alla tai maakuopassa, siten ettei koira pääse maalimiehen luo.

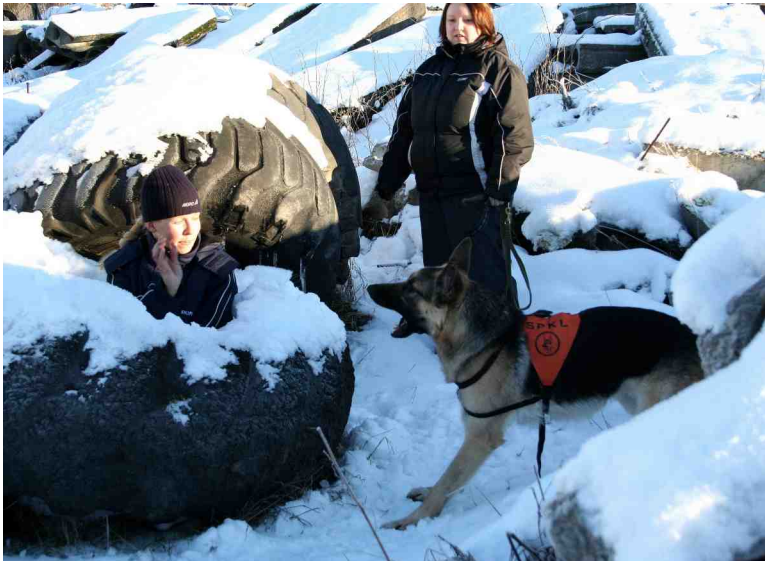
Lopuksi

- Hakukoiran koulutuksessa eri vaihtoehtoja on yhtä monta kuin on kouluttajaakin.
- Koulutusohjaajasi tekee vapaaehtoistyötä ja tavoitteena on ohjata sinua koirasi kouluttamisessa.
- Harjoituksissa ja leireillä saat erilaisia koulutusvaihtoehtoja, mutta sinulle ja koirallesi sopivimmat koulutusmenetelmät valitset sinä itse.

Emme kuitenkaan tietenkään hyväksy koiran väkivaltaista kohtelua.

Jos tunnet pelastuskoiratoiminnan omaksesi ja olet valmis toimimaan yhdistyksessä aktiivisesti, olet tervetullut mukaan Vantaan Pelastuskoirat ry:n toimintaan. Älä unohda tottelevaisuusharjoituksia!

Tsemppiä treeneihin!

*Kouluttajien yhteydet löydät Vantaan Pelastuskoirien nettisivuilta:
<http://www.vantaanpelastuskoirat.fi/>*